

REVISTA CULTULUI MOZAIC din R.P.R.

ANUL IX, nr. 107 — AUGUST 1964
Av — Elul 5724
מא — אלול תשכ"ד
Prețul unui exemplar lei 0,75

APARE LUNAR

București, str. D. Racoviță nr. 8
Raional 23 August
Telefon 13.25.38

23
AUGUST

Întreita sărbătoare

Haină de sărbătoare îmbrăcăm cu toții, fiii devotați ai acestei țări, în ziua în care se împlinesc două decenii de când ea a fost eliberată de sub jugul ocupanților fasciști, de către forțele progresului și dreptății. Privind înapoi spre anii care s-au scurs de atunci și pînă astăzi, ni se umele înima de mîndrie pentru marile succese pe care le-a obținut patria, în strădania ei de a pune temelii unei vieți fericite pentru toți cetățenii ei. Ar trebui să fie orb acela care n-ar vrea să vadă transformările adînci ce s-au petrecut pe aceste meleaguri, ar trebuie să fie surzi acei care n-ar voi să audă imnul de preaslăvire pe care îl ridică întreg poporul către regimul care i-a asigurat suveranitatea și independența națională, care-l călăuzește pe căile bunei stări, care a prefăcut pe robii de ieri în stăpîni demni ai rodului muncii lor.

23 August 1944 a însemnat însă și începutul măreței lupte pentru pace pe care o duc, de atunci încolo, poporul român din toate naționalitățile conlocuitoare din Republica Populară Română. Sărbătorim, deci, odată cu eliberarea poporului român și alăturarea sa la frontul mondial al păcii. Cu atît mai mare este bucuria noastră în această zi, cînd ne pregătăm să trecem pragul celui de al treilea deceniu de la eliberare, cu cît cauza păcii ce pătrunde din ce în ce mai puternic în conștiința popoarelor a devenit stindardul triumfător al omîirii.

Populația evreiască din țară, credincioșii cultului mozaic, nu pot uita că la aceste două motive de bucurie, pentru noi se adaugă și un al treilea: în această zi de 23 August, noi am fost salvați de la o piatră sigură. Am căpătat acum douăzeci de ani, nu numai libertatea, ci însăși viața.

Nu vom uita nicînd că în întreg decursul anilor în care a suflat vîful urii și al pogromului, nici o altă forță nu s-a ridicat împotriva fascismului

din această țară, așa cum a făcut-o Partidul Comunist din România. În lupta cea nobilă pentru democrație și împotriva reacțiunii și antisemitismului, comuniștii n-au acceptat niciodată nici un fel de compromis, au mers la moarte sigură în fața plutoanelor de execuție, au zăcut în temnițele nimicitoare ale trecutelor regimuri, dar au luptat cu tenacitate pînă la urmă, pînă cînd a învins dreptatea.

Căminele noastre salvate în ultima clipă de la pustiire, copiii noștri care n-au luat drumul fără de întoarcere

de Șef Rabin Dr. MOSES ROSEN

al Auschwitzului, sinagogile noastre care n-au fost încredințate flăcărilor, totul, totul ce există și n-a pierit, ridică în această zi un fierbinte imn de recunoștință către forțele luminii și dragostei de oameni, care călăuzesc destinele Romîniei de astăzi.

Ca patrioți, ca luptători ai cauzei păcii: ci ea evrei ne alăturăm deci la marea sărbătoare a scumpei noastre patrii. ÎNTREITA SĂRBĂTOARE ne îndeamnă să nu ne preocupăm pu-terile spre a contribui și pe viitor la înflorirea acestei țări, la întărirea păcii omîirii, la asigurarea viitorului nostru fericit.

MESAJUL

PENTRU ROȘ-HAȘANA 5725, ADRESAT DE EMINENȚA SA D-L ȘEF RABIN DR. MOSES ROSEN CĂTRE CREDINCIOȘII CULTULUI MOZAIC DIN R.P.R.

IUBIȚI CORELIGIONARI

Întîmpinarea noului an iudaic se împlinșă sub semnul Teșuvei — Reîntoarcerii. Credinciosul se regăsește în aceste sfînte zile, față în față cu Părintele Cereș, „Šuva Israel”, „Reîntoarce-te, Israele, către Domnul Dumnezeu tău” răsună îndemnul profetului IOSIA în Sabatul cel dintîi al anului, care deaceia a și căpătat numele de Sabat Šuva „Simbăta reîntoarcerii”.

La fel cu fiii lui Iacov și nouă ni se adresează, pe prag de an nou, întrebarea care e menită să ne zguduie conștiința, „Di gol-dene keit”, „lanț de aur” al generațiilor trecute ne îndreaptă către cei a căror învățătură plină de o inepuizabilă comoară, cată a fi îndrumare pentru noi. Reîntoarcerea spre tradiție, îată o altă chemare a zilelor de Roș-Hașana și Iom Kipur.

Prea des am fugit de noi înșine. Conștiința sau nu, am refuzat cel mai elementar dialog, acel cu propria-ne conștiință. Acum, cînd cu emoție sau evlavie, luăm în mîini un nou calendar, rîndurile sale mărunte, slova sfîntă a alef-beitului multi-milenar, ne cheamă să ne reîntoarcem către tainițele sufletului nostru.

Aceasta e TEȘUVA: reîntoarcerea către Dumnezeu, către tradiție, către noi înșine. „Mi-am socotit drumurile — exclamă cîntărețul eternelor sentimente iudaice — și către ale Tale mărturis, mi-am întors pașii” (Psalm 119—60).

Intorlochiate și pline de piedici sînt căările pe care omul le bălătorește în decursul existenței sale. Ajuși în fața mării colituri dintre anul ce a trecut și cel ce ne stă înaintea, noi cei ce credem în Tora, „ne socotim drumurile”, ne trezim din beția vîlmășagului cotidian iar conștiința ne devine busolă. Ea ne face ca la fel cu David, nemuritorul bard, „să ne întoarcem pașii spre ale Torei mărturis”, spre lăcașul de rugăciune și reculegere, spre sinagogă.

IUBIȚI MEI

Zidurile sfînte se îmbracă în mantie festivă și vă întîmpină pe toți care vă întoarceți pașii către ele, către obștea lui Iacov, către ale sale nevoi. Cu toții ascultați, în aceste zile, cealaltă întrebare adresată de Iosef către triburile lui Israel. „?היה לכם אהבה”, „mai simțiți, oare, că aveți frați?” Cu fața către sinagogă, către Comunitate, reîntoarcerea către frații și surorile întru credință, îată mesajul zilelor începutului de an iudaic.

Lăcașele noastre, cele de învățătură a Torei, Talmud Tora, precum și toate celelalte așezămînte religioase au nevoie de sprijinul vostru. Aportul oricît de modest dar permanent al fiecărui credincios, capătă o însemnătate din ce în ce mai mare. Libertatea religioasă pe care ne-o acordă, cu atîta înțelegere și bunăvoință, regimul democrat al țării, implică și datoră voastră ca prin sprijinul vostru, să faceți să dăinuiască sfîntele noastre instituții.

Binecuvîntarea lui Dumnezeu să vă călăuzească pașii și să vă hărăzească un an bun și fericit, un an al rodului îmbelsugat în munca voastră un an de pace pentru întreaga lume.

Cu binecuvîntarea tradițională de Leșana tova likatevu.

Dr. M. ROSEN

Șef rabin al cultului mozaic și Președintele Federației Comunităților Evreiești (M.) din R.P.R.

GRAIUL FAPTELOR

Faptul rămîne fapt și nimeni nu-l poate dezminți. De douăzeci de ani faptele sînt doveditoare în ceea ce privește viața nouă ce se clădește în țara noastră. Pentru a demonstra veracitatea acestei afirmații nu este nevoie de vorbe, este suficient să ne uităm în jurul nostru. Holde îmbelsugate, o dezvoltare industrială cu totul ieșită din comun, un ritm foarte intens al construcțiilor caselor de locuit, o amplificare și diversificare a învățămîntului care se poate compara cu orice țară înaintată din lume, o înflorire a culturii care stîrnete admirația tuturor; și toate aceste fapte nu sînt remarcate numai de noi care trăim această viață ci și de către toți străinii care vizitează meleagurile romînești.

Mărturiile vieții noi din R.P.R. sînt și rodul muncii tuturor locuitorilor acestei țări, după cum și binefacerile realizărilor se revărsă în mod egal asupra tuturor cetățenilor care au creat bunurile. Indiferent de convingeri filozofice sau religioase, nici un om cinstit nu poate nega nici cele făptuite, după cum nici nu poate sta la o parte față de efortul colectiv de a crea o viață mai bună pentru toți oamenii acestui pămînt.

Prevederile constituționale referitoare la libertatea de credință sînt prevederi aplicate cu rigurozitate, spre mulțumirea tuturor celor care au convingeri religioase, inclusiv a evreilor credincioși. În ceea ce ne privește putem afirma — și faptele nu ne vor dezminți cu nimic — că viața religioasă mozaică — sub îndrumarea Federației Comunităților Evreiești (M.) din R.P.R. — se duce în condițiuni optime. De la organizarea sinagogală și pînă la existența a trei case de odihnă, pentru folosul clerului mozaic și a evreilor religioși, totul vine în sprijinul afirmării nestîngerite a convingerilor noastre.

Alături de tot poporul, alături de toate naționalitățile conlocuitoare din această țară, participăm și noi din toată inima la bucuria aniversării a douăzeci de ani de cînd s-au izvit zorile unei noi vieți ce și-a propus să realizeze fericirea omului.

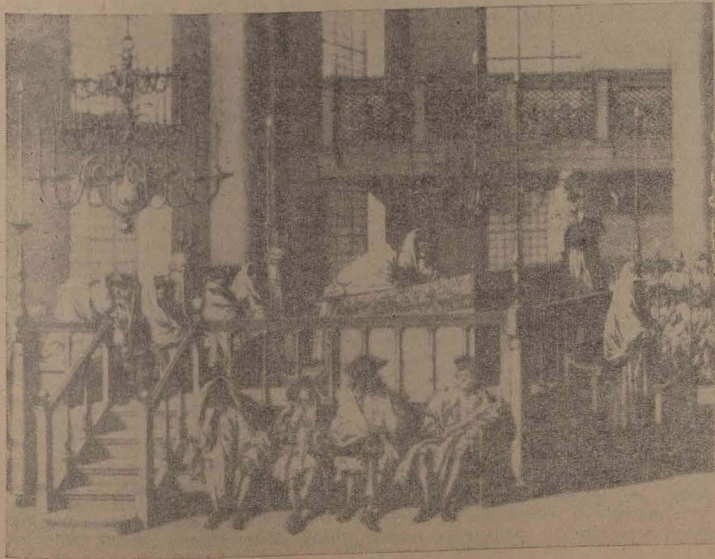
Vizită de prezentare

În ziua de marți 4 august 1964 Dl. Zvi Aialon noul Ministru al Statului Israel a făcut o vizită de prezentare Eminenței Sale D-lui Șef Rabin al Cultului Mozaic din R.P.R., Dr. Moses Rosen.

REVISTA CULTULUI MOZAIC DIN R.P.R. transmite tuturor cititorilor săi precum și tuturor coreligionarilor, călduroase urări pentru un an bun și fericit.

Fie ca anul 5725 să aducă deplină fericire în căminele tuturor și pace în lumea întreagă.

AUGUST 1964		אב — אלול תשכ"ד	
1 S	Se binecuv. luna Elul	שבת	א' אב
2 D		ראש חודש אב	ב' אב
3 L		יום ראשון	ג' אב
4 M		יום שני	ד' אב
5 M		יום שלישי	ה' אב
6 J		יום רביעי	ו' אב
7 V		יום פריים	ז' אב
8 S	Roș Hodeș, ziua 1-a	ראש חודש אב	ח' אב
9 D	Roș Hodeș, ziua 11-a	ראש חודש אב	ט' אב
10 J		יום ראשון	י' אב
11 M		יום שני	יא' אב
12 M		יום שלישי	יב' אב
13 J		יום רביעי	יג' אב
14 V		יום פריים	יד' אב
15 S		יום שבת	טו' אב
16 J		יום ראשון	טז' אב
17 L		יום שני	יז' אב
18 M		יום שלישי	יח' אב
19 M		יום רביעי	יט' אב
20 J		יום פריים	כ' אב
21 V		יום שבת	כ"א אב
22 S		יום ראשון	כ"ב אב
23 D		יום שני	כ"ג אב
24 L		יום שלישי	כ"ד אב
25 M		יום רביעי	כ"ה אב
26 M		יום פריים	כ"ו אב
27 J		יום שבת	כ"ז אב
28 V		יום ראשון	כ"ח אב
29 S		יום שני	כ"ט אב
30 J		יום שלישי	ל' אב
31 L		יום רביעי	א' אדר

Simetol Sofarului în sinagogă cu ocazia sărbătorii Roș Hasana.

PROBLEME ETICE ÎN PSALMI

Problemele etice ale umanității au început o dată cu existența omului.

Psalmii care constituie în esență o capodoperă lirică, prin punerea în relație a lirismului cu un principiu suprem ordona-tor, au intrat în textura poetică o seamă de considerații etice, care se cuvin a fi scoase în evidență.

Avind o viziune foarte apropiată de mă-zuințele omenști, Psalmistul exclamă: „Ca-re este omul cărui să nu-i placă viața și să nu iubească lungimea ei și să nu-i fie voia să se bucure de fericire”? (Psalmul 34). Dar dorința de fericire a oamenilor este adesea zădărnicită, și istoria a dovedit adevărul acestei afirmații, de către acei care își realizează propria împlinire prin împilarea, semenilor lor: „Cei fără de lege trag sabia și arcul îl încordează ca să doboare pe cel sărman și să junghele pe cei ce umblă pe calea dreptății” (Psalmul 37). Nelegiuții însă nu folosesc numai fierul pentru a lovi: „Iată nelegiuitorul ur-zește răutatea, zămislește silinția și naște minciuna” (Psalmul 7). Durerea provocată de o întreagă categorie de oameni, categorii care e diferențiată nu numai sociologic ci și psihologic, apare din plin în psalmul 10, care împreună cu psalmii 59 și 69 constituie o chintesență a suferinței morale provocate de cel rău, a cărui gură „...e plină de ble-s-tem, de violențe și silinție; sub limba lui se ascund silinția și fărădelegea. El stă la pîndă în dosul curților, la înfundături ucide pe nevinovați; ochii lui iescodesc pe cei ne-norociti” (Psalmul 10). Portretul moral al acestui tip de om, multiplicat prin asemănarea cu alte exemplare umane, este completat prin cinismul caracterizant: „Iată gură lor spu-megă, buzele lor sînt cumplit ca săbiile, căci zic ei: „Cine aude?” (Psalmul 59). Intr-un chip foarte plastic ne sînt descrise zbatelile celui nedreptățit, care nu vede niciieri nici un punct de sprijin: „Mă sculund în mijl adînc și n-am unde să-mi pun piciorul...”, „Sînt istovit de strigăt...” multime mare „sînt acei care vor să mă piardă...”, „pus-au fiere în mincarea mea și ca să-mi stîmpăr selea m-au adăpat cu oțet” (Psalmul 69). Deznădădăuit, cel căruia orizonturile îi par închise din cauza nedreptății strigă: „Scă-pă-mă, cu mîna ta, Dumnezeuule, de oame-nii acestei lumi a căror parte este cu-prinsă în viață” (Psalmul 17).

Prin mijlocirea viziunii sale specifice, Psalmistul ne arată locul omului în aceas-tă lume: „Cu puțin făcutu-l-ai mai mic decît pe ingeri, cu slavă și cu cinste l-ai în-cununat, stăpîn l-ai pus peste lucrul mîinilor tale” (Psalmul 8). Conștient de mărimea sa în mijlocul acestui univers, cînd se simte în durere, cel ce crede, își pro-iectează spre înalțuri frămîntarea sa: „Dum-nezeule al dreptății mele, cînd strig răs-punde-mi, tu care mă faci să fiu la larg în strîmtoare” (Psalmul 4); și își face proprie această altitudine deoarece el este sigur că „Domnul încearcă pe cel drept, dar pe cel nelegiuit și pe cel ce iubește silinția îi urăște” (Psalmul 11). Insuflit de convingerile sale Psalmistul exclamă: „Tu dai pasului meu lărgime și avînt și gleznele mele nu știu de șovăială” (Psalmul 18). Față în față cu cel ce reprezintă pentru el Principiul Suprem, omul înlănat de alți oameni, nu ezită să spună: „Adu-ți aminte, Doamne, de ocara slugilor tale, (Psalmul 89); în această revoltă care uneori trece de la implorare la impreciație, mir-savilor li se spune pe nume: „ei ucid pe vă-duvă și pe străin și pe orfani îi omoară” (Psalmul 94).

În Psalmi, atitudinea etică nu este ex-primată prin peritaze ci într-un mod direct, care nu lasă nici un dubiu: „Urscă adu-marea răufăcătorilor și cu cei răi n-am nici un amestec” (Psalmul 26). În luptă cu ne-dreptatea, autorul psalmilor subliniază că el nu se bizuie pe violență: „căci nu mă buizuesc pe arcul meu și sabia mea nu poate să mă scape” (Psalmul 44).

Suferințele morale provocate de oprimate sînt foarte bine descrise în psalmul 119; în același timp, în acest psalm înțesu-principiilor etice este afirmată prin însuși mo-dul în care aceste principii au rezistat în-cercărilor: „Cei semeți mă batjocoresc gro-zav, dar eu nu mă depărt de legea ta...”, Minia față de permanența nedreptății, că ocazia Dumnezeului lui Israel să-i admones-teze pe cei atotputernici: „Pînă cînd veți ju-deca întru nedreptate și veți fi părțitorii cu cei nelegiuții” (Psalmul 82); „cei fără de lege trag sabia și arcul îl încordează ca să doboare pe cel sărac și sărman...” (Psalmul 37), căci nedreptatea se însoțește totdeauna cu violența, vrea să atragă luarea aminte acest verset. Anumite exprimări din Psalmi prin pateticul și permanența lor își fac loc printre veacuri: „Rostiți voi oare, stăpînitorilor, hotărîri drepte și judecați voi după dreptate pe fiii oamenilor”? (Psalmul 58).

„Rugăciunea unui om în nevoie” (Psalmul 88) prin intensitatea sentimentului, re-prezintă o transcriere a restriștei, trans-criere ce își schimbă adesea forma, dar

conținutul rămîne mereu același: „Căci su-flețul meu este sătul de obidă și viața mea este aproape de mormînt”. Acest psalm nu este numai un protest împotriva sule-riinței dar și un aspru dialog cu Acela care îngăduie permanentizarea nedreptății: „Oare în mormînt va istorisi cineva mila

Prima pagină din „Cartea Psalmilor”, din cea de a doua ediție a Bibliei editată de Daniel Bomberg (Veneția 1524—1525).

ta și în împărăția morții credincioșia ta”?; afirmarea drepturilor vieții, drepturi legate de anumite imperative etice, ne apare și în

următorul verset: „Oare în întuneric fi-vor propovăduite minunile tale și în tînuțul uitării, dreptatea ta?”

Dar cel în suferință nu totdeauna se ad-re-sează lui Dumnezeu pentru a-și vărsa amarul său; adesea, ca de exemplu, în psalmul 109, el înțește în aceia care prin fapă sau prin vorbă fac rău semenilor lor: „Iubi-ta ble-s-timul: să vie peste el! El s-a îmbrăcat cu o blestemul cum s-ar fi îmbrăcat cu o haină... să-i fie ca un veșmînt cu care se învește și ca un briu cu care se înclinge, pururea!” Obosit de lupta cu asupritorii cel nedreptății suspină: „Asemenea umbrei care dă spre seară eu mă duc”. În psalmul 109 ca și în alți psalmi putem urmări îndeaproape modul de reacțiune a omului în fața vicisitudinilor vieții, mod de reac-țiune în care sînt cuprinse toate soarele sufletului omenesc, de la disperare la re-volvă, de la orbăceala după ajutor pînă la solicitarea Principiului Elic Suprem.

Sînt în Psalmi unele pasaje care prin modul de formulare constituie jalane inu-nabile pentru îndrumările etice ce se desprind din străvechile învățături ale unei mul-timilare culturi; poporul purtător al ace-s-tei culturi avut-a parte de multe amaru-ri, căci așa după cum spune Psalmistul: „Tu i-ai hrănit cu pîinea plingerii și i-ai adăpat cu lacrimi din belșug” (Psalmul 80). Dea-cea acest popor s-a adresat către acei care erau considerați Legiuitorii: „Dă-ne atîtea zile de bucurie cîte ne-ai dat de smerenie, atîția ani de fericire cîte am vî-zut de nenorocire” (Psalmul 90). Oamenii care au avut asemenea experiențe tragice, sau tocmai pentru că le-au avut, ne spun de unde din străfund de veacuri: „Fugi de rău și fă numai binele, căuță pacea și umblă după ea” (Psalmul 34); Psalmistul ridicat din mijlocul acestor oameni, visează pentru el, pentru poporul său și pentru întreaga umanitate, un viitor în care „mila și adevărul se vor îmbrățișa, drep-tatea și pacea se vor sîrui” (Psalmul 85).

P. LEONARD

Scurt istoric al comunității israeliților de rit spaniol din București

Colectivitatea Israelită Spaniolă din București datează după tradiție și potrivit afirmațiilor istoricului B. P. Hașdeu în a sa „Istorie a toleranței religioase la Romîni” (pag. 79) încă din secolul XVI cînd Israe-liții Spanioli au avut așezări temeinice în Muntenia.

Documente vechi, din anul 1559, vorbesc despre consultațiile juridice și hotărîrile re-ligioase date evreilor spanioli din București de către Marele Rabin sefard din Nicopol SAMUEL de MEDINA, fapt care confirmă dovedea existenței evreilor spanioli pe timpul acela în aceste meleaguri.

Profesorul Nicolae Iorga în studiul „Medi-cii și medicina în trecut romînesc” vor-bește despre medicul eвреu spaniol FONSECA, diplomat al sultanului, în strînsă legătură cu domniitorul Munteniei Nicolae Mavrocra-dat (1716—1730) și care a contribuit, între altele, la ridicarea sanitară a Munteniei (documentele Hurmuzachi, vol. 6, pag. 278 —9).

La curtea aceluiași domnitor muntean, a fost israelitul spaniol MENTES BALLY. În anul 1730 el obține întărirea domnească pen-tru comunitatea de rit spaniol din București, Familia Bally, existentă pînă mai deunăzi în Capitală în sinul Comunității noastre, a dat pe DAVICION BALLY bun prieten cu C. A. Rosetti, cu care a luat parte activă la mișcările naționale înainte și în timpul anului 1848 (a se vedea cele 5 volume re-feritoare la „Anul 1848 în Principatele romîne”).

Mărturiile despre trecutul Comunității noas-tre mai sînt vechile pietre funerare din fostul cimitir din str. Sevastopol, deshu-mate sub guvernarea antonesciană și re-in-humate în Cimitirul nostru din Calea Șerban Vodă (Bellu).

Frédéric Damé, în opera oficioasă a Ex-poziției din anul 1906, reproduce fotografia unui asemenea mormînt din anul 1716.

Călătorii străini care au trecut pe la noi, menționează existența noastră aci, demni-tatea cu care ne comportăm și conștientizarea prietenească cu Romîni. Astfel, Vaillant în monumentală sa operă „România” vol. II pag. 38; Elise Reclus în studiile sale bio-grafice; Lapedatu în comunicarea făcută Academiei Romîne în anul 1934, etc.

În anul 1730 Comunitatea Israelită de rit Spaniol din București, care pînă atunci funcționa sub forma de obște religioasă, se or-ganizează în Comunitate, creînd instituții, care au dăinuit pînă în timpul din urmă, adică: Școli, Sinagogi, serviciul de Sehită (tăiere rituală) ceremonii Jenebre, ghemitul hasidim (binefaceri și asistență socială) azil de bătrîni, cantină școlară, Bikur holim (asistență medicală), Policlinică și instituții culturale.

În anul 1811, Raba Eliezer Itzhac Pappo, autorul unei foarte răspîndite lucrări de mo-rală iudaică (Pele Joef), reorganizează din punct de vedere ritual „Confreria Sacră de inhumajonii rituale și Ceremonii Jenebre”, stabilind reguli prietenoare la ajutorare, la îngrijirea bolnavilor și cultul morților (Hevra kedosa sel Levaiat verehija) care se respectă ad-literam, pînă în ziua de azi de către membrii Confrerii Sacre (numiți între ei Hermanos — Frații) care se recrutează în majoritatea lor din cele mai alese fa-milii ale Comunității. Acest serviciu este onorific și constituie o cinste deosebită pen-tru cei însărcinați să-l execute.

În anul 1818 printr-un hrisov al lui Vodă Caragea, conducătorul obștii Israelite Spa-niole, Gavriela Cohen obține autorizația că-drii Templului cel mare din strada Negru Vodă nr. 12 (Document aflat în Arhivele Statului Conducă Domnească 39 pag. 350). Templul construit în cel mai pur stil arabo-spaniol a fost reconstituit de trei ori pînă la data cînd a fost dat pradă flăcărilor de către legionarii în luna ianuarie 1941.

În anul 1848 își clădește un nou templu (cel mic Cahl Kados Șalom) în str. Banul Mărcine nr. 37 lîngă strada Spaniolă.

Inhumajunile care la început se făceau în cimitirele astăzi dispărute din comuna Budești și cel de pe locul unde erau cascadele grădini Cîșmigiuului au continuat în cimitirul din str. Sevastopol.

În anul 1864, în urma dispozițiilor mu-nicipale, Comunitatea își cumpără un teren de circa 14 pogoane, în fața cimitirului Bellu (Șoseaua Giurgiului 2) pe atunci alărd din oraș, unde azi continuă înmormîntările.

În București, cea mai veche școală israe-lită este aceea a Comunității spaniole din str. Corbului nr. 6 (azi Haiducul Bujor). Reorganizarea ei a avut loc în anul 1861 (adresa nr. 2868 din 23 Octombrie 1861 a Eforiei Instrucțiunii Publice din Principatele Unite).

Din anul 1927 această școală a obținut dreptul de publicitate, iar în sinul corpului ei didactic au fost și institutori romîni creș-tini. Astfel Doctorul Manolescu Ștrunga în anul 1869, ulterior Banu, Rădulescu, Ver-nescu și alții. Școala a mai avut profesori de seamă ca Benedetto Franchetti, eвреu spaniol din Italia, profesor de muzică la Colegiul Sft. Sava. Apoi dr. Abram Tur, I. Uziel, Săche Petreanu, Lazăr Șăineanu, marele cărturar, autor al „Dicționarului uni-versal al limbii romîne”, „Semasiologia limbii romîne”, „Flemente turcești în limba romînă”, etc. Abram Aleuy-Ivela, autor a diferite manuale de muzică pentru școli pri-mare și curs secundar, profesor de muzică la „Vatra Luminosă” a fost de asemenea profesor de muzică al școlilor noastre de

RABI TARFON

Datele existente, permit reconstituirea unei personalități contradictorii, cu un temperament agitat, dărnăc să pînduind tainele înolăturii, mai cu seamă acolo unde sînt înclinate în mister și laodată consecvent și neclintit în esența cre-dinței tradiționale.

Rabi Tarfon face parte din acea gene-rație, care s-a mai deslășurat strălucirea marelui Templu din Ierusalim și a fost martor la distrugerea lui. A fost con-temporan al marilor evenimente din istoria evreilor și contemporan cu ma-rile personalități din trecutul nostru în frunte cu Rabi Akiva.

În calitate de cohen din partea am-bilor părinți, rabi Tarfon oficiază ser-viciul în marele Templu. Dar el se re-liează prin faptele sale, prin con-duita sa și prin talentul său de inter-pretare a Torei. În acea perioadă de restriște rabi Tarfon apără tradiția strămoșilor de influențe străine, lupind, cu hotărîre împotriva trădării de toate nuanțele.

Știa să fie însă generos, gîsind di-verse modalități de a ajuta pe cei în nevoie. Se povestește de pildă că în timpul unei foamete, rabi Tarfon s-a căsătorit cu 300 de femei, pentru a le face accesibilă alimentarea cu produ-sele provenite din „Teruna” — un impo-zit natural de care beneficiau numai cohanimii și familiile lor și care nu lipsea din magaziele templului.

Catastrofa care s-a încheiat cu dăr-marea Templului l-a îndurerat profund. Se spune că n-a renunțat nici după dăr-marea sanctuarului să practice une-le îndatoriri de Cohen printre care și primirea de Teruna — deoarece nu putea să se impace cu gîndul că epoca Templului a apus, cu adevărat.

Numele de Rabi Tarfon e pomenit de 40 de ori în Mișna unde se spune că titlul de rabi l-a căpătat chiar de la uriașul spiritual al epocii, rabi Akiva. Cercurile largi ale credincioșilor i-au înțilnit numele în Pirkei Avot — acele perle de înțelepciune prevăzute în căr-țile de rugăciune pentru a fi stu-diate în simbelele cuprinse între Pe-sah și Ros Hașana. În acele pasaje Rabi Tarfon se referă la echilibrul care ar trebui să existe între volumul de înolătură, dorința omului de a înolă-ti și răsplata cîvenită celui care înolă-ti.

Nu numai viața lui Rabi Tarfon, ci și moartea lui îl situează printre oame-nii de frunte, ai epocii. Potrivit Midrašului Eihă Rabati (cap. 2) rabi Tarfon ar fi împărțit soarta celor zece martiri cunoscuți sub numele de „Asara haru-ghei malhu” fiind ucis în chinuri la vîrsta de 70 de ani de către oamenii slăbînării romane, de pe vremea împă-ratului Adrian.

băieți și fete, maestrul de cor al Templului nostru, fecund compozitor a numeroase bu-căți religioase ce se cîntă și în zilele noastre în Templul nostru.

Ca director al școlii de băieți a funcț-ionat timp de 32 ani, cunoscutul poligraf și savant Ribi Haim Moșe Bejarano.

În obștea noastră au existat întotdeauna grupări cu tendințe culturale, precum a fost soc. „Progresul” înființată de Dr.ii A. Tur și I. Uziel, Toinbe Hall creată de dejunct Dr. I. Niemirower, Cercul cultural seard, etc.

Cîteva fapte luate la întîmplare din noia-nul lucrărilor din trecut, oădese sentimentale pe care mai marii Tării le aveau față de Comunitatea noastră.

C. A. Rosetti, la întoarcerea lui din exil mulțumeste la 11/28 mai 1857 Comunității Israelite Spaniole din București pentru in-tervenția făcută pe lîngă Comunitatea Spa-niolă din Ruscuc, pentru ca aceasta să dea ospitalitate și să îndulcească exilul ca-pitler revoluției de la 1848.

Tot în 1857 la 12/23 martie, prințul Ghica, primind o delegație reprezentînd pe Evreii din Tara Romînească, în frunte cu Hilel Manoah, Președintele Comunității Spaniole din București, aduce laude și își manifestă simpatia pentru activitatea evreilor. Aceasta reiese din re-latările zilnice ale ziarelor de pe atunci.

Au fost și cazuri de căfănire a frunțosilor evreilor Spanioli, astfel: Domnul Grigore Ghica, printr-un hrisov din 1827 acordă pri-villegiu fraților Hilel și lui Isac Manoah „pentru că s-au aflat slujind Domniei cu sirguință”. Asemenea Domnitorul Alexandru Ghica a căfănit pe Solomon Haljon (vezi Fotino „Istoria Ghiculeștilor”).

În general, în manifestările lor, Israeliiți spanioli și-au împlinit viața cu viața Tării. Evoluția Tării a atras în mersul ei pe Israeliiți Spanicii etapă cu etapă și în ritmul impus de împrejurările speciale fiecărei epi-ci.

rabin J. ALMULY

Știri

„ACTIVITATEA MEA LA TEATRUL EVREIESC DIN BUCUREȘTI“

Sub acest titlu, revista „Yiddish Kultur“ din New York publică un articol al regisorului și actorului Bono Poplicher. După ce înfățișează cîntorului rolurile și creațiile sale artistice din ultimii ani pe scena bucuresteană, actorul arată că în prezent lucrează la pregătirea rolurilor din piesele „Stempeniu“ și „Croitorul fermecat“ de Salom Alechem.

100 ANI DE LITERATURĂ IDIȘ ÎN ROMÂNIA

Pentru a marca împlinirea a 100 de ani de literatură idiș în România, Editura pentru literatură pregătește apariția unui almanah literar consacrat acestei aniversări.

ȘTIINȚA EVREIASCĂ ÎN EVUL MEDIU

La muzeul evreiesc din Praga a fost amenajată o expoziție „Știința evreiască în evul mediu și în timpul renașterii“. Un mare număr de documente rare ilustrează contribuția adusă de personalități evreiești la dezvoltarea medicinei, astronomiei, matematicii, filozofiei.

DIN TEZAUURUL FOLCLORULUI EVREIESC

În arhivele Academiei de științe a R.P. Bulgariei a fost descoperită o culegere de proverbe, cîntece și istorioare create în limba spaniolă de evreii ce au fost izgoniți de închiziție din peninsula iberică. Multe din aceste creații sînt scrise într-un dialect hispano-greco-turc.

VOLUMUL XI AL ENCICLOPEDIIEI EVREIEȘTI

La New-York a apărut volumul XI al Enciclopediei evreiești. Acest volum poartă numele marelui istoric Simon Dubnov, asasinat în condiții tragice de nașiști și este dedicat în întregime exterminării evreilor de către hitleriști.

DESCOPERIREA UNUI DEPOZIT DE ARME AL GHETOUULUI DIN VARȘOVIA

Profesorul Berl Mark, directorul Institutului Evreiesc din Varșovia, a declarat că dacă arsenalul pregătit de către luptătorii din ghetoul Varșoviei nu ar fi fost îngropat sub dărâmături, revolta din 1943 ar fi durat mult mai mult timp.

După presa poloneză, arsenalul conținea arme, explozibile, și aproximativ 70.000 sticle umplute cu lichid inflamabil pentru lupta împotriva tancurilor.

UN FILM DESPRE O CINTĂREȚĂ EVREICĂ

La Festivalul muzical internațional la Praga filmul „Bilka, sau drumul unui actrițe“, realizat de televiziunea vest-germană, a fost distins cu unul din marile premii ale juriului. Acest film este dedicat unei cîntărețe evreie din Polonia, care în anii războiului a fost deportată într-un lagăr hitlerist și care mai tîrziu a devenit o celebritate mondială.

EXPOZIȚIE KAFKA LA PRAGA

Scriitorul Max Brod, prietenul și executorul testamentar al marelui scriitor ceh de origine evrească a sosit la Praga pentru a lua parte la festivitatea deschiderii expoziției consacrate vieții și operei lui Franz Kafka. Expoziția va fi deschisă la Muzeul de literatură națională.

JUDECĂTORII DE LA FRANKFURT VOR VIZITA LAGĂRUL AUSCHWITZ

Hans Hofmeyer, președintele tribunalului de la Frankfurt care judecă pe călăii nașiști de la Auschwitz a propus curții să viziteze lagărul pentru a-și forma astfel o imagine mai completă asupra fărâdelegilor comise de acuzații.

AUTORII PLANURILOR SCERATE

Așa cum a reieșit la procesul de la Frankfurt, autorii planurilor sclerale de a face săpun și ulei din grăsimea deținuților evrei ai lagărului de la Auschwitz au fost Rudolf Hoess, comandantul lagărului și medicul SS Schweder. După cum se știe, Hoess a fost judecat de un tribunal polonez și executat prin spînzurare în incinta fostului lagăr.

MESAJUL EMINENȚEI SALE ȘEF RABIN DR. M. ROSEN CĂTRE EVREII DIN REPUBLICA POPULARĂ UNGARĂ

D-l Dr. IMRE BENESCHOFSCI șef rabinul Comunității Evreiești din R.P. Ungară a solicitat Em. Sale D-lui Șef Rabin Dr. M. ROSEN un mesaj de Roș-Hașana 5725 pentru Revista Evreilor Maghiari „Uj Elet“. Redăm mai jos conținutul mesajului.

Akeida — Aguda

Cel dintîi tînar evreu — Itzhok — e eroul lecturilor biblice din zilele noului an. Momentul culminant al dramei sale ni-l înfățișează ca o AKEIDA — o jertfă legată de altar. Șofarul se străduiește să străpungă cerurile spre a se prezenta el — cornul de berbec — ca un simbol al acestui spirit de sacrificiu care l-a animat nu numai pe Itzhok, ci și pe urmașii săi.

AKEIDA — jertfe nevinovate, hoțocante nesfîrșite, legate de același altar. Iată ceea ce a însemnat trecutul fiilor lui Itzhok, de-a lungul mileniilor și meridianelor. Întotdeauna și pretutindeni, credințioșii Torei oriunde se aflau, erau legați, cu sau fără voia lor, de un același altar. Căldii, orice mantie ar fi îmbrăcat, nu făceau între ei nici o deosebire, îi împrescau cu aceeași ură veninoasă, îi svirleau pe aceleași ruguri, îi străpungeau cu aceleași săbii, îi aruncau în aceleași cuptoare. Lanțuri nevăzute îi fereau de un același destin necruțător.

Slăvit fie Atotputernicul că în zilele noastre AKEIDA devine din ce în ce mai mult o zguduitoare evocare. Ea păsește în domeniul amintirilor iar în locul ei o altfel de unitate își face loc. Această unitate printr-o comunitate de rădăcină lingvistică cu cuvîntul AKEIDA, se așează la polul opus blestematei noțiuni a eternei suferințe. E vorba de Aguda de o comunitate fericită într-o soartă mai bună.

AGUDA AHAT — un singur mînușchi, iată cum concepem noi viitorul nostru și al întregii omeniri. Cu sentimentele, gândurile și faptele strîns împletite spre același țel, spre același ideal, anul cel nou va trebui să îndrume pe Israel și umanitatea toată pe calea păcii și înfrățirii.

AGUDA AHAT — printr-un efort comun, printr-o alăturare inaripată a tuturor forțelor binelui, noi împorâm din Dumnezeu să ne binecuvînteze pe drumul îndrăzneț formulat în expresia atît de des întâlnită în rugile de Roș-Hașana și lom Kipur:

„Să îndreptăm lumea“, să înlăturăm ce e nedrept, să orînduim societatea umană după normele eticii, să clădim o lume mai dreaptă și mai bună.

Noi evreii romîni și unguri, am fost, în trecutul de tristă amintire, legați de multe ori prin AKEIDA, prin altare comune, prin chinuri și suferințe din partea aceluiași dușman al omenirii.

Laudă și proslăvire să ridicăm Celui Atotputernic că ne-a învrednicit să trăim vremurile în care, laolaltă cu popoarele în mijlocul cărora trăim și cu întreaga omenire progresistă, sîntem AGUDA-AHAT. Luptători pentru pacea și dreptatea întregii lumi.

Fiți binecuvîntați, scumpi coreligionari, cu un an bun și fericit, cu un an al împlinirii celor mai nobile ale voastre idealuri.

Dr. Moses Rosen.

Șef Rabin al Cultului Mozaic din R.P.R..

GLASUL ȘOFARULUI

Sosirea Anului Nou evreiesc nu e vestită de heraldi înveșnîtiți și în hamide scumpe sunînd în trîmbițe de argint. Nu în sunete de fanfare și în acompaniament de tobe în-timpînă evreii prima zi a anului.

Nici trîmbițe de argint, nici sunete semețe de fanfare, nici răpău asurzitor de tobe, ci un șofleg de note scurte, întredăiate, de corn de berbec. Din vremuri imemorabile, sunetul cornului de berbec, sunetul șofarului, vestește anul nou evreiesc — Roș-Hașana.

În seeta lui de frumos și puritate, omul a creiat dealungul timpului smedenie de instrumente muzicale cu ajutorul cărora reușește să realizeze armonii sublimе. Și aproape fiecare dintre aceste instrumente e încompărabil mai subtil, mai bogat în nuanțe și poezie decât șofarul, care mi se poate compara nici cu lira antică, nici cu harpa, nici cu vioara, nici cu pianul...

Și totuși... Și totuși puține simfonii au făcut oreodată să trezească o asemenea furtună de simfăminte, o emoție atît de profundă ca sunetele șofarului.

Din prima zi a lunii Elul modulațiile sale sacadate se intercalează în simfonia vieții cotidiene, chemînd pe fiecare credincios evreu la meditație, la interiorizare, la un sever examen al conștiinței. Căci în conceptul iudaic, Roș-Hașana nu e numai prima zi, sărbătoarea Anului Nou, ci și lom Hazikaron — Ziua Amintirilor — lom Hadin — Ziua Judecării.

În această zi, sînt supuse judecării severe faptele, gândurile, intențiile noastre. Un tribunal sever, dar drept, pune în cîmpul binelui și răului, luminile și umbrele din existența noastră și rostește sentința implacabilă. Această dramatică confruntare are loc nu undeva în afară, pe misterioase tărîmuri transcendente, ci în primul rînd în noi înșine, în conștiința fiecăruia dintre noi. Fiecare dintre noi e chemat să-și facă un sever examen al conștiinței, să cerceteze cu un ochi critic faptele săvîrșite și să discearnă ce e drept și ce e rădăciră pe drumul său. Acesta este sensul major pe care Maimonide îl conferă în celebrul său Codice (Hilhot teșuva III, 4) îndatoririi de a suna din șofar: „Deși suflarea șofarului este o prescripție biblică (și, în consecință, nu necesită justificare) se poate găsi sensul adînc al acestei prescripțiuni în aceea că sunetele șofarului constituie un apel către noi, de parcă ne-ar spune: Treziți-vă, adormiților, din somnul vostru. Cercetați-vă, analizați-vă faptele și pocăiți-vă! Gîndiți-vă la Creatorul vostru, voi care dați uitării adevărul etern. Părăsiți drumurile voastre rele și gîndurile voastre necinstite“.

Așa dar, sunetul șofarului constituie pentru fiecare ființă un memento, o chemare spre spiritualitate.

Dar glasul șofarului are inflecțiuni multiple, dintre care aceea de evocare, de rechemare din negura timpurilor a unor evenimente și

sensuri majore sînt predominante. Astfel, el ne întoarce cu gîndul spre miracolul genezei, spre actul fundamental al creației, precum se spune într-una din rugăciunile de Roș-Hașana. „Astăzi e ziua creației lumii“. Ca în prima zi, fiecare om trebuie să stea în fața Creatorului și să răspundă pentru faptele sale.

Străbătînd secolele și milenii și reînălțînd traectoria istoriei, sunetul șofarului evocă un alt eveniment capital — darea Torei, miracolul sinaitic. Adică momentul unic cînd existența umană a fost înobilată și înălțată prin atribuirea comandamentelor etice care stau la baza civilizației. „Și a fost în a treia zi, cînd s-a făcut ziua, s-au pornit tunete și jalgere și nori grei au acoperit muntele și sunetul șofarului a clocotit cu putere. Iar tot poporul care era în tabără tremura de spaimă“. (Exod 19,6). Sunetul șofarului este, deci, o reînnoire a legii, o recunoaștere a eternei sale valabilități.

Și încă modulațiile acestui instrument străvechi ne amintesc... Epopeia înălțătoare a sacrificării lui Isaac, tragedia sfîșietoare a distrugerii Templului, atîtea momente cruciale din existența noastră ca oameni și ca popor sînt evocate de sunetele sacadate ale șofarului. Și tot același instrument ne deschide perspectiva viitorului, a viitorului ce culminează cu evenimentul cel mai îndepărtat, cînd se va produce apoteoza venirii lui Mesia și a împlinirii idealurilor supreme de adevăr, dreptate și pace.

Iată de ce sunetul șofarului trezește în fiecare an un fior de emoție și o furtună de simfăminte în sufletele noastre.

V. R.

INFORMAȚII

Comitetul sinagogii „Malbim“ din București invită coreligionarii să ia parte la tradiționala derașă de Șabat Suva pe care o va rosti Eminența Sa d. Șef rabin Dr. Moses Rosen, în ziua de sîmbătă 12 septembrie ora 10 a.m.

Credincioșii mozaici pot procura, pentru sărbătorile anului nou 5725 taleisim și sidurim, comandîndu-le din timp fie prin comunitățile din localitățile în care domiciliază, fie direct la Federația Comunităților Evreiești (M.) din București, str. D. Racoviță, 8.

Coreligionari!

La citirea Torei, la primirea țeturilor în sinagogi, la rugăciunea de Iskor, nu uitați de îndatorirea religioasă ce o aveți de a contribui pentru comunitate și pentru instituțiile ei de cult

Știri

FILME ANTIRASISTE

La Festivalul ce a avut loc în acest an la Cannes, au fost prezentate și două filme antirasiste care au avut un mare succes: „Un carlot, doi carloti“, rețival de tînarul cîntăc american Larry Peerce și „Pasagera“ al decedatului cîntăc polonez Andrzej Munk. În timp ce primul film se ocupă de problema discriminării rasiale în legătură cu negrii din S.U.A., cel de-al doilea film are drept subiect tragedia deportărilor și a ororilor săvîșite de către nașiști.

MINELE REGELUI SOLOMON

Cercetările în ceea ce privește melodele întrebunlate de regele Solomon pentru extragerea aramei se fac în momentul de față la Iimna, în sudul Neghevului.

Aceste cercetări sînt conduse de către „Haaretz Museum“ în colaborare cu „Institutul Antropologic al Marelui Britanii și Irlandei“.

ANIVERSARIE ÎN OLANDA

Cu ocazia comemorării celor căzuți în ultimul război, la Amsterdam s-au ținut o serie de servicii religioase. Serviciile divine din țel biserică au fost începute de către rabini, care au citit pasagi din Bible; cei trei rabini participanți au fost: Rabinul A. Schuster, rabinul-șef al Amsterdamului, rabinul L. Slagter, rabinul-șef al armatei olandeze și rabinul J. van Gelder din Utrecht.

După serviciile religioase respectivele congregații au pornit în procesiune spre monumentul național din Parcul Dam, unde s-au depus coroane în prezența reginei Iuliana a Olandei.

MARLENE DIETRICH INTERPRETA DE MUZICA EBRAICĂ

Cu prilejul recentului turneu în U.R.S.S., celebra actriță germană Marlene Dietrich a susținut un program de cîntece în limbile germană, engleză, franceză, și ebraică.

O CARTE DESPRE VIAȚA EVREIASCĂ DIN S.U.A.

În editura pariziană „Gallimard“ a apărut volumul unui tînar scriitor evreu din S.U.A.: „La revedere, Columb!“. Cartea cuprinde o culegere de nuvele despre viața evreilor americani. Cu un umor subtil autorul înfățișează raporturile diferitele grupuri de evrei, dintre evrei și negri etc.

20 RABINI ARESTAȚI ÎN FLORIDA

20 rabini care au participat la marșul împotriva segregăției organizat în orașul St. Augustine, Florida, au fost arestați de poliție. Rabinii au ofițat serviciul religios și au studiat lora în celula închisorii. Populația orașului, albi și de culoare, și-au exprimat întreaga simpatie pentru rabini.

300 SAVANȚI LA UN CONCURS DE LA IERUSALIM

Peste 300 savanți din numeroase țări, specialiști în cele mai variate domenii: matematică, electronică, istorie, filozofie, statistică, etc. s-au înfrînt la sfîrșitul lunii august la Ierusalim la un concurs internațional. Printre alții, au participat savanți din S.U.A., Japonia, U.R.S.S., Franța, Anglia, Norvegia, Polonia, R.F.G., etc.

MONUMENT AL MARTIRILOR EVREI DEZVELIT LA GENEVA

La Geneva a fost dezvelit recent un monument ridicat în memoria celor 6 milioane de evrei exterminați de hitleriști. La solemnitate au luat parte oficialități din Elveția și de peste hotare, precum și reprezentanți ai O.N.U.

PREMIUL ACORDAT LUI VERCORS

Lui Vercors celebrul scriitor francez l-a fost acordat pentru activitatea sa literară și cea obștească „Premiul Fraternității“; solemnitatea s-a desfășurat în cadrul celei de a cincisprezece aniversări a întemeierii „Mișcării împotriva Rasismului. Antisemitismului și pentru Pace“.

ZIUA AMINTIRILOR

Iom Hazikaron — Ziua Amintirilor... Așa este, desori, denumită sârbătoarea de Roș Hașana. În preajma acestei zile, mai mult decât oricând, amintirile ne copleșesc. Tre-cutul — mai recent sau mai îndepărtat — ne impresară din toate părțile, estompind orice ejuziune explozivă, introducând o notă gravă, de pioasă reculegere, în simfonia festivă a începutului de an.

Ziua Amintirilor... Natura însăși ține parca să conștore o undă de melancolie sârbătorii noastre. Căci să nu uităm că Anul Nou ecreiesc începe toamna, când ostenile de soare și călitate, frunzele încep a rugini și a se desprinde una câte una, când florile se ofilesc, când nuanțele palide și delicate înlocuiesc amfioara explozie de lumină a varii. În această ambianță, omul e predispus la reflecție și la introspecție. Însăși natura îl presine împotriva amăgiriilor deșarte.

Tocmai acest sentiment îl regăsim exprimat cu o mare forță poetică în ruga pe care o întinăm în această zi. — Imetane Tokel:

„Din țărână e omul
Și în țărână se întoarce.
Pentru o sârmană bucată de piină
Își pune viața în joc.
El e asemenea unui eib sfărâmat
E un biet fir de iarbă,
O floare ofilită,
O umbră pieritoare,
Un noi ce se risipește,
O adiere ce se pierde.
E un fir de nisip purtat de furtună
O himeră ce ține abia o clipă...”

Redus la proporțiile sale reale, omul e indemn să se desbrace de haina pestră a vanității și a autoamăgirii și să cuge la destinul său, la misiunea sa, la îndatoririle sale. În această stare de spirit e evident că nu-și au locul petrecerile stridente și zgumotoase cu care alții obișnuiesc să întimplă prima zi a unui nou an.

Pentru ecreu, Anul Nou este mai puțin o zi de anticipare și într-o mult mai mare măsură ziua în care, desprins din forțola existenței cotidiene, într-o adincă reculegere, își scrutează conștiința, făcându-și un examen sever al conduitei sale.

Această stare de spirit se desvoltă progresiv și cuprinde sufletele noastre din primele zile ale lunii Elul. Zi de zi, glasul șofarului răsună în această lună în casele noastre de rugăciuni, făcând să vibreze sufletele noastre. Sunetele șofarului se intercalează în simfonia existenței noastre, ca un memento dicu, ca o chemare la introspecție, la sever examen al propriei conștiințe.

În această lună Elul, care premerge Zilei Amintirilor, gindul nostru se întoarce spre cei dispăruți, spre cei atât de dragi, de care doar moartea a putut să ne despartă. Pașii ne poartă spre lăcașurile unde au găsit odihnă veșnică și la mormintele lor ne reculegem cu pietate. Acolo, printre lespezile cu inscripții lumerare, multe din ele înegrite de scurgerea eremii, simțim cu deosebită putere că de trănice sînt firele care ne leagă de ei. Asemeni părinților, bunicilor și străbunicilor noștri, ne străduim să ducem o viață demnă și curată, călăuziți de marile idealuri de umanitate ale credinței noastre.

Cu fiecare zi a lunii Elul, această atmosferă gravă, de reculegere, cuprinde tot mai mult colectivitățile ecreiești, astfel că Anul Nou — Roș Hașana — ne găsește pregătiți pentru marele bilanț. Față în față cu propria conștiință, fiecare dintre noi supune unui examen sever faptele și acțiunile din anul ce se încheie. Nimic nu este trecut cu vederea, nimic nu poate fi ascuns, căci conștiința este un judecător sever și incorruptibil, căruia nu-i poate fi ascuns nimic. Pentru a putea sta drept și cu fruntea sus în fața acestui judecător, trebuie să trăiești drept și cu folos în fiecare din cele 365 zile ale anului.

Aceasta este unul dintre adevărurile elementare pe care trebuie să le reținem sârbătorind Iom Hazikaron — Ziua Amintirilor.

Gînduri de Iom Kipur

DE PROF. DR.

KURT WILHELM

ŞEF RABIN AL SUEDEI

Un uz sinagoga ca în fiecare simbă și în zilele de sârbătoare, după pericopa săptămânii să se citească un capitol din Profeți. Acest capitol se numește haftara, ceea ce litera înseamnă încheierea, sau concluzie. Capitolul din profeți se referă întotdeauna fie la pericopa săptămânii, fie la evenimentele istorice legate de ea, fie la diferite asociații de idei. Astfel, ovinul profeților este de fiecare dată în strînsă legătură cu tora, iar tora e strîns legată de cuvîntul profeților.

Într-un comentariu la cartea a treia din pen-tateuch, Ben Azaî ne spune că legendă cu-vintele profeților de zale ale țerei și vorbele biagiografilor de cele ale profeților „cuvintele s-au binecuvîntat la fel ca în ziua cînd au fost roșile pe muntele Sinai”. Această asociere duce la esență și esența este telul gîndirii iudaice.

O uniune de un fel deosebit dintre tora și capitolul profeților există în ziua de Iom Kipur. În dimineața zilei sînte citim din tora „prescripțiile pentru de-a pururi” (Le-viticul, 16: 31). În acest capitol găsim indicații amănunțite asupra felului cum să se facă ispășirea de toate păcatele. Găsim aici reguli despre vestimintele preotului, despre animalele de sacrificiu, despre stropirea singelui, despre gonirea șapului ispașitor în pustiu și se încheie cu porunca „Să postii și să nu săvîrșii nici un fel de muncă” (16: 29). Din toate acestea am fi poate înclinați să credem că în săvîrșirea ritualului prescrib constă esența zilei de Iom Kipur. Dar iată că haftara ne aduce cuvîntul copleșitor al profetului Isaiahu despre sensul profund al postului: „Iste oare acest post care să-mi placă? Rupeți lanțurile nedreptății, dezlegați legătura-

re jugului, dați drumul celor asupriți și sfărîmați jugul lor. Imparteți piinea la cu cel flămînd, adăpostește în casă pe cel fără cămin; dacă vezi un om dezbrăcat pune haina pe el și nu te ascunde de col de un singe cu tine „O leșă! ahu. 55: 6—7). Aceste cuvinte au fost roșite cu adevărat de profet într-o zi de Iom Kipur!

În timp ce capitolul din tora pe care-l citim în această zi ni-l înfățișează pe Dumnezeu în Sfînta Sfîntelor și în Templu, în care se oficiază slujba împăcării, capitolul din profeți ne spune că Dumnezeu este cu cei „obidiți și umiliți”, (57: 15). Profetul vestește: „Pace, pace celor de departe și celor de aproape” (57: 19). Aceste cuvinte ne ajută să înțelegem expresia talmudică în care se spune că mai întîi se cuvine să ne rugăm pentru pacea celor de departe, atunci cînd cei de aproape o si posedă. Haftara acestei zile întregeste capitolul din tora așa cum rabi Akiva a completat jumătate de mileniu mai tîrziu Mișna consacrată ritualului sacrificării de Iom Kipur. Sinleza acestui ritual o exprimă rabi Akiva la sfîrșitul tratatului Mișna prin fraza: „Feriece de tine, Israel, care pentru tatăl cerese te cureți de păcate”.

În după amiaza zilei de Iom Kipur constatăm aceeași concordanță între pericopă și haftara. Capitolul din tora tratează puritatea familiei. La începutul acestui capitol se atrage atenția fiilor lui Iacob să nu se comporte „ca idolatri” (18: 2). Prescripțiile cuprinse, în acest capitol tind să mențină puritatea semințiilor și vor să păzească poporul de lucrurile cele mai rele cu putință. „Ca să nu vă scuie țara, dacă o veți murdări.” (28). Acest capitol din tora se referă la poporul ecreu. Haftara ne duce însă, cu profetul Iona la Ninive. Iona se străduiește să-i ducă pe cei din cetate pe calea cea bună, căci Dumnezeu are grijă de bunăstarea cetății Ninive în aceeași măsură ca de cea a Ierusalimului. El se îndură de păgîni cu aceeași dragoste ca și de poporul ecreu. Așa cum spunem în fiecare binecuvîntare, Domnul este Dumnezeu nostru, dar în același timp el este regele lumii. Nici un alt tratat nu exprimă mai bine caracterul iudaismului ca această concordanță dintre tora și profeți.

Fie ca rugăciunile noastre de Iom Kipur să se implinească pentru binele și împăcarea întregii omeniri.

BARUH HABA — BUN-VENIT, SCUMPI OASPEȚI!

În ziua de 2 august 1964 (Roș Hodes Elul) au sosit în țară, la invitația Eminenței sale Șef rabinul cultului mozaic dr. Moses Rosen, președintele Federației Comunităților Ecreiești (M) din R.P.R., conducătorii ecreimii maghiare, d-nii: Endre Sos, președintele biroului central al ecreilor din R. P. Ungară și Prim-rabin Jeno Schück, președintele biroului ortodox din Budapesta.

D. av. Daniel Segal, președintele Comunității ecreilor din București a întâmpinat pe distinși oaspeți la Ora-dea Mare. Împreună cu d-sa d. rabin al Comunităților din Oradea, d. Gavril Schwartz, precum și președintele acestei Comunități, d. Blau Mateas și ceilalți fruntași ai vieții religioase mozaice din acest oraș au adresat oaspeților cuvînte de bun venit.

Federația Comunităților Foreiești (M) din R.P.R. adresează scumpilor conducători ai iudaismului ungar un călduros
BARUCH HABA — BINE AȚI VENIT!

ÎN ZILELE DE SELIHOT...

de S.Z. SHRAGAI

Ierusalim

„În casa lui Dumnezeu, să pășim cu evlavie”.

În aceste câteva cuvinte, se află întreaga măreție a clipei sfînte și înălțătoare. Rostite cu emoție în miez de noapte, cînd natura își toarce somnul, ele exprimă întreg conținutul existenței noastre.

Cu evlavie să pășim în lăcașul lui Dumnezeu. Acest lăcaș al lui Dumnezeu nu e pentru noi ceva care rămîne doar în domeniul teoriei, al filosofiei, care se schimbă „îlud cum bate cîntul”. Casa Dumnezeului nostru se află în însăși simfonia noastră. Nu ne putem închipui altfel viața noastră. Sterilă, cenușie și lipsită de conținut ne-ar fi viața dacă această casă a lui Dumnezeu ne-ar lipsi.

Dumnezeul lui Israel „nu poate fi conceput de către acei ce concep întruparea. Nu prin simțurile noastre noi îl putem concepe, ci îl simțim prin toată ființa noastră. Dacă e adevărat că „nu există nînte care să-l poată cuprinde” e tot atît de adevărat că „nu există loc în această lume, în care El să nu se afle”.

Cu evlavie ne apropiem de casa lui Dumnezeu. Nu e o apropiere doar a creierului rece, a rațiunii uscate, în care există și puțință să te înseși; e o apropiere cu sentiment, cu inimă, cu sufletul nostru — această părădă din Dumnezeu se ce află în noi.

În zilele de an nou, cînd credincioșul ecreu își face bilanțul lumii sale și examinează ce e într-adevăr dînsul și ce ar trebui să fie, atunci el trage o concluzie cu întreaga înflăcărare a credinței sale: în casa lui Dumnezeu să pășim cu evlavie.

El trebuie însă să știe că evlavie singură nu e suficientă. Evlavie, e totuși o obstracție și n-are termen în viața concretă. Dumnezeu lui Israel e însă un Dumnezeu al vieții, Tora noastră e o învățătură a vieții. De aceea odată cu expresia sentimentului adînc, noi, mai spumem: „Numele Tău, Doamne, se împodobește cu viață”.

Învățătura lui Israel „nu e în cer”, nu se află în alara vieții, ci înălțurul și pentru apărarea ei. Nu există despărțire între Tora și viață. Nu există două forțe: una a Dumnezeului spiritual, și alta a ființei: nu privind cu o ochi spre cer și cu celălalt în jos. Totul aparține lui Dumnezeu; totul e sfînt. Chiar și ceea ce e cotidian, banal, poate fi înălțat și sfînt. Toate faptele omului, în această lume, oricît de mărunte și insignifiante ar fi, au menirea de a premări Dumnezeu, de a-i întregi conținutul.

„Să rămînem cu o viață bună dăruită de Tine”. Pe Tine te rugăm în timpul bilanțului sufletesc. O viață bună, o viață de sfințenie. Hărăzește-ne să putem îmbunătăți viața, s-o înfrumusețăm și s-o luminăm cu Lumina cea din înălțimi. Dela Tine, izvor al acestei eterne lumini, lumină a dragostei, ținește dorul nostru spre a face viața mai bună, spre a o înălța.

Cu sufletele larg deschise, strigăm către Dumnezeu lui Israel: „Cheamă-ne, Doamne, așeză-ne pe urmele Tale, cu toții țînjim să cinstim numele Tău”

Ierusalim 3 MENAHEM AV 5724
12 iulie 1964

Iom-Kipur. Desen de Saul Raskin.

ANUNȚURI

A apărut calendarul cultului mozaic /LIAI-/ pe anul 5725 /1964—1965/, editat de Federația Comunităților Ecreiești (M) din R.P.R. Se găsește la toate comunitățile ecreiești din țară.

Federația Comunităților Ecreiești (M) din R.P.R. pune la dispoziția comunităților ecreiești, sinagogilor, precum și credincioșilor care doresc, etrogim, lulavim și hadasim necesare serviciului religios de Sucot. Doritorii se vor adresa din timp Federației.

În vederea sârbătorilor, credincioșii mozaici pot obține vin ritual, produs prin suptăvagher religioasă. Comunitățile ecreiești pot comanda vinul la Federația Comunităților Ecreiești (M).

ȘTIRI

RASPLATIREA UNEI MARI ARTISTE

Maia Plisețkaia, celebra talerină de la „Bolșoi Teatr” din Moscova, a căpătat premiul Lenin pe anul 1964, pentru excepționalele sale merite artistice.

Printre ascendenții laureatei se numără mulți artiști, compozitori și cîntăreți. Bunicul său, Mihael Mesoror și unchiul său, profesorul Asaf Mesoror, au predat coregrafia la școala specială de pe lângă Bolșoi Teatr.

STUDIEREA LITERATURII SEFARDE.

Directorul Academiei regale de lingvistică din Madrid, Don Ramon Menendez Pidal, a plecat în Israel pentru a studia literatura sefardă. În vîrstă de 95 de ani, eseist, poet și critic, Don Pidal este considerat ca fiind unul dintre cei mai celebri literați din patria sa.

(המ' שר)

שק"י. החורה יחדרו בתוך
ההומן. כשקם בירכבב לא
מאק הקדושו וגד השונא רבי
עקיבא קרא את תלמידיו ש
יצאו משיבותיהם אל שדה
קרב, ללחום למחמה של חורה
לשפוז דמס כמים ולא לקבל
עליהם איסור הלימוד. גם
הוא בעצמו לא ישב בחיבוק.
דיס, לא עמד ולא נח. מכפר
לכפר, ומסיר לעיר הגיא רבי
עקיבא את השפעתו הרוחנית
בקדוץ אדון כוכב משיבנ",
כדי לעזור לעס. שוא לא
פירש"א אלא "עד שוא". בא
בכל מקום שהיו תלמידיו כדי
לחזק ולאמץ אותם. גם הוא
דמס לא "את"ו" שבחורה,
ורשן ועד ת"י לא אוא וואת
ה'י, בשבילו אוצר כחוס שעלי

(השע)

חסה. אמר ליה ויחנן בן תודי
 תה: עקביה, יעלו עשבים
 לחקיר עדרין בן דור לא
 יבוא" (ירושלמי תענית פ"ד
 ה"ח). וכל זמן שלא חתם
 והסתחם היו מזמין לנצחון
 ולספורים ולא לצומות. ובש
 רבו שוב הצרות, "קיסו וזב
 לו", "קיסו מה שזבלו כבר"
 (שבת פ"ח) אז איבדע ה"ה
 מלת ב"קיסם שאנו יודעים
 וממענים כהה.
 בימי רבי יהודה הנשיא
 היו יורשים ואלי כד: "קרי
 להו צום וקרי להו ששין:
 ושפחה. בזמן שיש שלום יהיו
 לששון ולשפחה. אין שלום,
 צום.
 אי הכי, תשעה באב נמי?
 אמר רב פא: תשני תשנ
 באב, הואיל והזכרנו בו הצרות.
 (ראש השנה ה"ח) ובימי רבי
 יהודה אין גזרת המלכות כי
 הוא התרועע על קיסר רומא
 והלו דרה לעשות את מלכה
 קלוגינה כה צפור אז יושביה
 מכם כבד. והרי כאן תשיבה

(757)

העודק בדבריהם: יחי! אזור להשם
חכם ולחנות כל תפירה ומש
השירה ורובת הגנים, ומש
ורשת הדורות שקדמו לנו ומן
מבצעת שאלה תוקמת עד התהום
לחי יחי! האדם? "קח אל לחותו
בראה, אלא לשבת ויורה" ומן
עושה האדם יחי? מותר לו
לשמשש כל אלה?
עני השבוי לנו חזק הקדושים
ותאמן לנו דרך חמים. צד יחי
אולי לדעת ולתבין כי כל אחד
ויחד פעם איננו יכול להיות
הקדושים, ומורכב הנה
לחיות, "מדיני" לחיות וחי התרת
מבור הקצין הגדול של האנושיות:
כלית, כל אכארו וקדומו לחיים
משום שישנם עוד אדם
וגדמים מהותיים חיים בקולם,
כל אדם ואדם מורכב הקדושים
אחי התכרמן קולותו ומאמרו:
"מה שאומר ממשר ומאמרו... ויבין
שאינם תלויים מבידיו ובעצמו,
האדם ניתן לו תלוי חזק
ותובשנה לחיות אף מבידיו של
אחרים, אחרי שאף את
שקדור את תחוקים השבויים
הקדושים והמוסרם.

ומן השבוי, כי יחד כל אחד
שקדור לאדם לקדמו של חברו
ויהיה חזקתו. ובאשר לו בניני
אדם קח להחיה כל, כי אולי
הוא יבין עד גדר כדור חזקו, כי דבר
אולי רצוי ומה עושה? כל דבר
קול, אלא למתתו הקדושים
שדברת אותנו לספרת עוד יותר
בניהות רשע ורוא — אמת,
ה"בניהות" כל שום שום תולדות:
תולדות חברה, שחוב האדם לאדם
כל תהום שפכיל שחוב אדם,
תחוב אדם שכלכל ב"א",
האדם דברי יחי עקובי ב"א"
ובניהות, ואת אדם אדם חזק,
אזנו ויכול לאיננו סאנל
הקדושים את חלקו פתח אכארו
לחיות הגדול של חיים בניהות.

(המשך)

(המשך)

דרור הספר, דער אומשטערב-
לעכער משכיל, זאָן סיר אויך
אנטווערע שרוב אומזען צו
האטס הייז, צו רעס בית-
המדרש.

תינוע ליבע

איצט ס'ווען זיין אָן
די הייליקע סויערן און זייער
יונגער ברויך ענוואנד און בא-
געגענען איר אלע, וואָס קע-
רע וועט איינער שרוב צו זיי
צו רעס אירע זיכע, צו זיינע הא-
דער זענען. אין די טעג הערע
איר אלע אים די אנדערע
שפאנע וואָס יוסף האָט גע-
שפאנען פאר שיינס פון ישיבה
„היש לב אב“, פילס איר
גאָר, אז איר האָט בריווער?
ס'זען פאנע צום בית הכנסת,
צו דער קהילה, דער אומשער-
צו די נאכזינס בריווער, דאָס

איז דער מעסאזש פון ראש
דש:

אונרוערע בתי תפילה, די
עצער ווו סען לערנע תורה,
די תלמוד תורה, ווי אויך אלע
אונרוערע רעליגיעזע אנשטאלט

לְכַבֹּד רֹאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁכ'ה

דער רב הכולל פון די באנעמען חיר אונדזער צו

אגודה אחת — דור

דאָס ערשטע יידישע קינד א געמיינזאמען אָנשטרענג,

אליקע עולות, געבונדן צו
יין דעמערקלעכע מוח;
דאס איז געווען דער עבר
פון דעם קינדער איין משך
פון טיזנסער יאָרן. תמי און
מעסעס ווי זיי האָבן זיך
געפונען - זענען די וואָס
קומען אין דער תורה, געווען
געבונדן - מיט אַזער אָן זייער
יילן - מיט אזא און מוח.
אין וואָס פאר אַ מאַסל די
יילן האָבן זיך נישט גע-

מיר, רומענישע און אונז
גאָרנישט יידן זענען אין דער
טרויריקער טראַגאָדיע
געווען אַסאך מאל געבונדן
דורך עסיר, דורך געטוישט
אזעמא מוחות, דורך פיי און
לייזן מיר דעמערקלעכ. שווא
פון רער מענטשאַפטייט.
געלויבט אַל זיין השם
יחבר וואָס האָט אונדז מוח
געווען צו לעבן און אַזייט,
ווען באַנאָד מיט די אנדערע

Decembrie 1918 bulevardul Ilie Piitulie nr. 38 40 Hucurasti D

ענין דער רימזוי אשר צוים צעלן דרויזן מיר אומאמא

„אין די חדשים סעפטעמבער און אקטאבער (1942) א

טראנסניסאדיע גוצא דאדף „נעריינישע“ וועגן פון „דן,
 ד. צו געבן — גלייך מיטן גאנצן לאנד — געווערען“

„נאָד“ די איבער 100.000 יידן וועלכע מ'האט שוין געהאט
 דעםפונעם יאָר פֿאַר אַראָפֿן אַרבעטסלויזענע.

— • • —

כדי צו וויסן די נענויע ראמן אין וועלכע איר האָט

לשון אלה נוצר אנוס בברכות על אייכרע לירע על=

וועלכע נעמט געהאלטן ווערן

וועגן די ימים טובים, קאָל
ווי באַשמועלן צו דער צייט

.....

הרב ר' יהודה לייב לוי שליט"א
רב הראשי של מוסקבה

תורתנו הקדושה
ואהבת האדם

"עץ חיים הוא למחויקים
בה ותומכיה מאושר"

ואם ישחתו ביהמאס את דרכם,
או ישרפו קולותיו של כבוד
שבת עמוקה ביום כל שומע
ומאזין ליופי החיים וערכיו
העצומים.

האדם השלם הארוכה והגדולה
לה אשרתה ומהקטן דור לדור
לא יאמר: הנה הנה! הנה הנה!
לכבוד, כי חיי האדם — כל אחד
ואחד לבדו, לא ה' ה' באשרותיו
להתגבר בחייו באופן נעלה, ומכל-
שכן בחיי בידור, כפי שהוא חי
בעת, להאמץ את כל צרכיו כלי
עם יגיעו. בל העולם השגשגתי,
האדם החי, ויפך רמזו לנו
הוא: "כמה יגיעות וכן אדם
הראשון ער שאל את לחמו, עד
שלבסוף לבושו". הוא בעצמו
הוא מאריך לחייו כלי מלאותו
במחל לעבד את האדמה — התורה
שה, הורוהו והבישו, הקצירה,
הישיבה והחן, האש, הכל א"ה
הוא עליו לחייו כלי מלאותו
אזימאס ופרסומיו, ואחרי
כל א ה נשית לעניונו מהו אותו
החם, שה, "כונן" לו מאותה
עבורה מפתח, למען חייתו, כי
עצמו ה' עליו להכין את כל כל
הנדרשות לחייו השקטים, לבשו
לשבת את עורו היה, לבשו רק
אחרי עם יגיעות רבה של הנהגה
כלי הארבה והשולל ובעצמו
הוא צריך לגנוז את המה, לבסוף
איתו למען, לארבע ולחפזו,
ואחרי כל א"ה נחמה את לעניונו
אותה, "זרע" הכנף, שהי עולה
לו לאדם אחרי עתרת המן והוא
יגיעתו, ונחמה אתו באים ונחמה
מן המין.

כל א"ה הכאם ואומרו, שא-
סור לו לאדם להשגיח במלך של
ההולת, בעבודתו ויגיעתו כפי
של חברו, ועל פי האמת מה רב
(החשך בעמוד 6)

המנשר

לראש השנה תשכ"ד ששלת הרב הכולל דר. דוד משה רוזן שליט"א
לכל המחויקים בתורת משה ספה ברפובליקה העממית הרומנית.

אחי הנאמנים

מפרטים את את השנה החדשה בתשובה. היהודי מתייב
באלה הימים את פני אבינו שבשמים, "שובה ישראל" ער ר'
אלק"ר, הם דרכי הנביא הושע בראשונה לשבתות השנה
ועל כן שמע, "שבת שובה".

כלכני יעקב אבינו פונה גם אלינו בעמדתו על שנת השנה
החדשה השאלה המועתת את מצבנו, "העור אביכם הי?"
כלומר: העור חי בלבבכם יש אביכם שבשמים? "שובו אלי
ואשובה אליכם" עולים דרכי אלקים כולו שומר החורר עמו
לשבתו.

וכן גם ביום זה ישנו פותחים פרשת חרשה בספר החיים,
חוב השני של מסורת אבות מתקדש שוב, "בכל הזה" של
דורות עברו, ומשנה אותנו אל אלה שזורתם מסלול אצלנו
אין קצה של מסר החיים, כדי להדריכנו. ישיבה אל מסרת
אבות, זהו החלל שבו קוראים לנו הימים הנוראים, ראש
השנה ויום הכפורים.

הריבה פעמים ברחנו מלפני נפישנו אנו. בידועים ובא
ידינו, כרמנו לעורר כל שיחה קלה עם מצבנו. ועשו
בשבתנו וראונו אנו אוחזים בידנו את לוח השנה
החדשה, על שורותיו הצעירות ודרכיו הקדושים של האל
כית כן אלפי שנה, הוא מודונו לשוב אל סודות השמיתנו.
זוהי תשובה, לשב אל ר', אל המסורה
ואל נפשו.

"נשבתו דרכי ואשובה רגלי אל עדותי" (תהלים קי"ט).
נשבתו ומלא מוקש הם דרכי האדם עם עובר בימי חיו.
ובבואו אל פרשת חרשים שבין השנה העוברת וזו החדשה
הבאה, אנו המאמינים בדרכי תורתנו, "השנה דרננו",
מקצוע אנו הערכיה והמסורת ואחריהם בני ברית,
למדרד. וכדיד משיד ישראל, "נשיבה רגלינו אל עדותי",
אל בתי הכנסת, להתאושש, לשמור אל הרנה ואל התעלה.

היבוי,
עכשיו, בשקירות הקדש עמושים בנדי חג וצוהלים
לקראת השבים אליהם אל קהלת יעקב ואל צרכיה ואלים
שומעים את שאלת יוסף השניה אל אהרן: היש לכם אר?
המסורת אדם עוד את הארזה? ענינם מוסרים אל בית
הכנסת, אל הקהלה, לימים אל אחיותם ואחיהם בני ברית,
והי הקריאה אליהם בימים הראשונים של השנה החדשה.
בישנה הוא צרכים לעונתם בתי התעלה, בתי תלמוד
תורה וכל מוסדות הדת שלנו. תרומתם נדולה אי
קפנה אם היא תמסירת השובה היא מצור, ההרות שפנינו
המער הרימקראצי לחנו, מחיבת אדם שנתנו לקיום
מוסדות קדש אלה.

ברכת ד'תעלה ותוכו בשנה טובה, שנת ברכה והצלחה
ביגיעה, שנת שלום לתכל כלה.

הרב הכולל דר. דוד משה רוזן שליט"א

הלולה משולשת

כל הבנים הנאמנים לארץ
לובשים בגדי יום טוב
לכבוד יום זה שבו מלאו
עשים שנה מאז יצאה הארץ
על ידי כוחות אנשי התה
קדושת הורק מתחת יד הא-
שמים שבשמים ושעברו.
מתכוננו לאותן השנים שערנו
מאז, מנצחים אנו כהנה
הותית הנדרשת שחגיגה מלא
דתנו על ידי מאמציה להעב
יחד חיים מאושרים לכל
ישיבה, סוסא יקראו לאיש
שאנו רוצה לראות את השנים
הנשים של ל' במסורת
הלל. תרשיקראו לשאנו רוצה
לשמוע את שרת החיים שהעם
כלו מקים בה את המסר
החדש הנותן לו רבנות ועו
מאת לאומית שמדריכה אותו
אל הכרעה ותקומה אותו מעב
רות למסרת רבונים לשבוע
מינוע כפיו.

כל אנוס הוא גם תחלת
המלחמה הקדושה בער השנים
שאלה התנים העם הרומני וכל
נוייהרפובליקה העממית הרומנית
נית וכן חוגים אנו בחר עם
שחורר העם הרומני גם את
התחברותו להאומית התכל כלה.
וכן גדלה חובו שמתחנה
ביום זה כשאנו מתכוננים
לדרור על שנת העשירי שה-
לויס מא נשתחררו בה בשנה
שרוח השלום חדר בכל תשע
אל תור מצבנו כל העמים
והיה לכם הנצחון לכל הא-
נושתי.

אוכלסי היהודים שבארץ
זו, המחויקים בתורת משה,

לרבות תלמידי חכמים

שמעון והעמנוני — כשמו
כו הי' — נחבא אל הכלים.
מצטנע חון אבינו אמות של
הכלה, יושב בביתו בעמנו
ודורש בפני עצמו כל האתין
שחברו, כל האונות מ'א'
ועד ת' היו לפניו העינות
הכלה והחור, אפילו רק בעביר
אזורים, לא איכפת לו שבחן
שלנה זורב הרומני: הוא
נשאר בביתו ולמד. לכו לא
קרא "רבי" מפני שנדרשו
גאון ועטור בודרי התורה
לא היו לו תלמידים.
"כיון שהגיע לאת ר' א'
תירא — פרש"י. בפני שמועון
הקיסר הכי גדול הי' וראו אל-
קום וכל תלבויתו היו לחסרה
זו, כיון שהגיע "אל" — פירש,
חשב שהעמוד היורר טובה
הוא והפרשה, להתבודד
עם התורה. אפילו אם שלטון
האויב הצר של אדרין שזיה
עצמות שר' אסור לייזר
התורה בריב, עליו להוציא
את התורות בשבת ברד "את
האלהים", בבחינת של נה.
פירש אית ר' א' תירא" כנו
שירים, את א' התורה.
איוולצי, פרישה, אדישות
לגורל הצבור, פילוסופי על
"אני את נפשי וצלותי".
עד שבא רבי עקיבא. ה-
אישות הנשכבה שהי' יושב
ותפץ הורה ברבים, שוטט
ותמדיף הגיע לארבעים אל-
פיט, הוא סתל השיטה השני,
סיטה של מסירות נפש שבביל
(תמשיך בעמוד 6)

בארבעה עשר ללודו אוגוסט ש.ו. בא ציר
ישראל השר צבי אילון לבקור של כבוד ולשכתו
הודו. דוד משה רוזן רב הכולל ליהודי רומניא.

נ. ד. שגאי, ירושלים

בימי הסליחות

"בבית אלקים הולך ברגש"
...
במים מזמר א"י — כל חזיר
ותחרי של תרגז חרומם, תעלה
ותקונו. במים מנסות א"י
האחרות ברגש מחזירי בהנהגה
לולה, עת השכן וכן את שבתו,
מחבא כל תוכן וקוסמו.
ברגש נלך בבית האקים, בית
האקים שלנו אינו דבר מה
שבתאוריה, שבפילוסופיה, מה
מסתה "לוח" ו"ס" בית אלו
קינוה ה"א רבד ברגש.
כל א"י כיוסם מדרי מרגיש כל
איש מאמנו. כל זה תוכן תיכני
א"י לתאר בכל את היינו בלעדי
בית האקים, חולניות, אפרים
ונטויות: הן חיונו בחברונת
א"י ישראל, "א"י ישיבה
משיגו הנה"י. אינו כפי לנו ע"י
הישיבות הא"י, א"י נרגישות
כ"ל: מחינת אדם, "לוח מחבבה
תחסיא בית כללי, א"י בכל א"י
יפגש א"י מחובו נקום, מאמינים
אזר רפנו מיה".
ברגש אנו נעים אל בית ה-
א"י, א"י גישת מוח ורביניות
יבשה, עשרת בים מקום לפניות
כיו גישה שבתה, בלב וב"י
נשאל: היק א"י מלך?
בימים תרומים, כמחבבה ה-
יהודי עומת את חזיונו עולמי,
מה א"י ומת עליו לחנו, סמס
הוא מזור אסמולה עליונה ותה